

Valg av seminar og emnekode på 200- og 300-nivå, allmenn litteraturvitenskap
Man kan velge mellom fire seminarer våren 2014:

I «Litteraturvitenskapelig retorikk»

Emnekode RET206 (alle studenter) eller RET256 (kun bachelorstudenter)
(litteraturteoretisk særeemne, [klikk her for pensum](#))

II «Litteratur og kjærlighet»

Emnekode KVIK204 (alle studenter)
(litteraturteoretisk særeemne, [klikk her for pensum](#))

III «Litteratur og religion – etter Guds død»

Enten Emnekode ALLV201 eller ALLV251 for bachelorstudenter og andre
Emnekode ALLV303 eller ALLV304 for masterstudenter
(litteraturteoretisk særeemne, pensum i dette dokumentet)

Eller Emnekode ALLV202 eller ALLV252 for bachelorstudenter og andre
Emnekode ALLV303 eller ALLV304 for masterstudenter
(litterært særeemne, pensum i dette dokumentet)

IV «Romanens tidsalder»

Emnekode ALLV202 eller ALLV252 for bachelorstudenter og andre
Emnekode ALLV303 eller ALLV304 for masterstudenter
(litterært særeemne, pensum i dette dokumentet)

ALLV201/251/202/252/303/304

Religion og litteratur - etter Guds død

Våren 2014 – onsdager 12:15-16:00.

Emneansvarlige: Førstelektor Hans Jacob Ohldieck og professor Gisle Selnes

Undervisningsrom: Seminarrom L (Sydneshaugen skole).

I. KURSBESKRIVELSE

Kurset tar opp ulike temaer knyttet til de siste tiårenes fornyede interesse for teologi innenfor humanvitenskapene. Utgangspunktet er den skandaløse ideen om Guds død slik den artikuleres innenfor den kristne horisonten så vel som fra et nietzscheansk perspektiv: Innledningsvis trekker vi en linje fra evangeliens lidelseshistorie via romantisk estetikk og frem til Nietzsches Zarathustra; dernest undersøker vi ulike avatarer av denne tematikken i det 20. århundrets litteratur og filosofi. I løpet av kurset vil vi tematisere både fraværet etter den transcendent guddommen og det verdslige opprøret som den inkarnerte Menneskesønnen representerer. Pensum består av både teoretiske og skjønnlitterære tekster: På teorisiden finner vi kontinentale filosofer som Lacan, Derrida, Badiou, Agamben, Kristeva og Žižek; av skjønnlitteratur tar vi med både bibelske skrifter og tekster av Nerval, Melville, Bataille, Chesterton, Borges, Kafka, Beckett og Jon Fosse. "Litteratur og religion – etter Guds død" er lagt opp slik at det oppfyller kravene til litterære så vel som teoretiske

ALLV-emner, dvs. at kurset omfatter cirka seks teoretiske og seks litterære verker. Av disse velger studentene selv åtte verker i henhold til det aktuelle emnets pensumkrav og til egne interesser. Kurset arrangeres som et seminar og forutsetter aktiv studentdeltakelse. I løpet av semesteret vil vi også få besøk av Drude von der Fehr og Elisabeth Løvlie, som sammen har gitt ut boken *Tro på litteratur* (Vidarforlaget, 2013).

II. PENSUM

A. Litterære tekster/bøker

Bibelen: Matteusevangeliet og Paulus' brev til romerne (<http://www.bibel.no/Nettbibelen>)

Jorge Luis Borges: Et utvalg korttekster (K[ompendium])

Georges Bataille: *My Mother og Madame Edwarda* (Penguin, 2012)

Samuel Beckett: *The Unnamable* (Grove Press, 2009)

Gilbert K. Chesterton: *The Man Who Was Thursday* (Penguin, 2012)

Jon Fosse: *Skuggar* (Samlaget, 2007)

Franz Kafka: Et utvalg korttekster (K)

Herman Melville: "Bartleby, the Scrivener" (K)

Friedrich Nietzsche: *Slik talte Zarathustra* (Spartacus/ Gyldendal/De norske bokklubbene)¹

Gérard de Nerval: "Le Christ aux Oliviers" (K)

Jean Paul Richter: "The Dead Christ Proclaims that There Is No God" (K)

B. Teoretiske tekster/bøker

Giorgio Agamben: *Homo Sacer. Sovereign Power and Bare Life* (Stanford UP, 1998)

Thomas J.J. Altizer: Utdrag fra *The New Gospel of Christian Atheism* (K)

Alain Badiou: *Saint Paul. The Foundation of Universalism* (Stanford UP, 2003)

Georges Bataille: Utdrag fra *Erotismen* (K)

Per Buvik: "Det guddommelige og det menneskelige – om Batailles pornografi" (K)

Jacques Derrida: "Literature in Secret: An Impossible Filiation" (K)

Drude von der Fehr: "Jon Fosses *Skuggar*, apofatisk teologi og det kontemplative rommet" (K)

René Girard: *I See Satan Fall Like Lightning* (Orbis Books, 2001)

Julia Kristeva: "Bataille and the Sun, or the Guilty Text" (K)

Julia Kristeva: *Powers of Horror* (Columbia U P, 1982) [utdrag: s. 1–18; 113–133; 207–211]

¹ Ikke til salgs på Studia. Boken finnes i to ulike norske oversettelser. Den eldste av dem, ved Amund Hønningstad, finnes i en rimelig (innbundet) utgave på Bokklubben dagens bøker (1998). Må bestilles på nettet.

Jacques Lacan: Utdrag fra *Seminar VII: The Ethics of Psychoanalysis* (K)

Elisabeth Løvlie: "Kallet fra en kommende hemmelighet" (K)

Friedrich Nietzsche: Utdrag fra *The Gay Science* og *The Antichrist* (K)

Gisle Selnes: "Guds død! Eller Kristus mellom Paulus og Job" (K)

Slavoj Žižek: *The Monstrosity of Christ* (The MIT Press, 2009) [utdrag: s. 24–109]

C. Oversiktsverk

John D. Caputo & Gianni Vattimo: *After the Death of God* (Columbia U Press, 2009)

Romanens tidsalder

Våren 2014: ALLV202/252/303/304 – torsdager 12:15-16:00.

Emneansvarlige: Ole Johan Skogseide og Johan Fredrik Getz

Undervisningsrom: Seminarrom 301 (HF-bygget).

Det er blitt hevdet at fremveksten av romansjangeren har hatt en direkte innflytelse på de øvrige litterære sjangrene, og at romanens form i stor grad har preget dramaets form. Dette kurset vil kaste lys over relasjonen mellom dramatikk og roman i overgangen fra det nittende til det tyvende århundret. Ulike forklaringsmodeller for fremveksten av romanen og av det romanaktige i dramatikken så vel som det drama-aktige i romanen vil bli fremsatt og belyst gjennom et bredt utvalg av amerikansk og europeisk litteratur fra tidlig romantikk til sen modernisme. Goethes *Faust* i to deler er et lesedrama som er notorisk vanskelig å dramatisere, og som bærer undertittelen *Tragedie* til tross for at den ikke sammenfaller med noen streng tragediedefinisjon. Særlig verkets andre del bærer preg av å bryte skarpt med tidligere konvensjoner for dramatiske sjangre, ikke minst tragedien. Dette kan ses som et tidlig nedslag i en sjangeroverskridende tendens som finner fotfeste i europeisk så vel som amerikansk litteratur fra det nittende og tyvende århundret, idet de gamle, «rene» sjangrene ikke lengre er i stand til å formidle en radikalt endret menneskelig erfaringshorisont.

Undervisningen arrangeres i form av seminarer, og kurset forutsetter aktiv studentdeltakelse.

Pensum

Litteratur:

Faulkner, William (1990) [1936]: *Absalom, Absalom!* (the corrected text), New York: Vintage.

Goethe, Johann Wolfgang von (2009) [1966/1832] *Faust. Tragediens annen del*. (gjendiktning v/ André Bjerke) Oslo: Aschehoug

Hardy, Thomas (2003) [1891]: *Tess of the D'Urbervilles*, London: Penguin.

Ibsen, Henrik (2005) [1884] *Vildanden* Oslo: Gyldendal

Mann, Thomas (2006) [1969/1947] *Doktor Faustus. Den tyske komponist Adrian Leverkühns liv fortalt av en venn*. (overs. Dag Østerberg) Oslo: Gyldendal

Woolf, Virginia [1941] *Between the Acts* Oxford: Oxford University Press

Sjangerteori:

*Eagleton, Terry (2003): "Tragedy and the Novel", i *Sweet Violence. The Idea of the Tragic*, Oxford: Blackwell Publishing, 24 s.

*Lukács, Georg (2001) [1920]: "Helhetlige, sluttete kulturer" og "Problemer i formenes historiefilosofi", i *Romanens teori*, no. oversettelse ved Per Paulsen, Oslo: Gyldendal, 23 s.

Szondi, Peter (2003): "Det moderne dramaets teori", no. oversettelse ved Lars Sætre, i Kittang et al. (red.): *Moderne litteraturteori. En antologi*, Oslo: Universitetsforlaget, 22 s.

Sekundærlitteratur til sentrale pensumverk:

*Cunningham, Valentine (2006): "Tess (*Tess of the D'Urbervilles*, Thomas Hardy, 1891)", i Franco Moretti (red.): *The Novel. Forms and Themes* (vol. 2), Princeton/Oxford: Princeton University Press, 11 s.

*Poirier, Richard (1971): "'Strange Gods' in Jefferson Mississippi: Analysis of *Absalom, Absalom!*", i Arnold Goldmann (red.): *Twentieth Century Interpretations of Absalom, Absalom!*, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall. Inc., 20 s.

*Swales, Martin «Goethe's *Faust*: theatre, meta-theatre, tragedy» i Hans Schulte (red.) *Goethe's Faust: Theatre of Modernity*, Cambridge: Cambridge University Press 2011, 12 s.

**Reed, T. J. utdrag fra *Thomas Mann: The Uses of Tradition*, Oxford: Oxford University Press 1974.

* *Kompendium*

** *Kopi blir utdelt på seminar*

Forfatter- og verkbeskrivelse

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1842) skrev romaner, poesi og skuespill som hadde stor betydning for etableringen av den tyske litterære tradisjonen. *Faust II* (1833) er et lesedrama i fem akter som handler om den folkekjære tyske karakteren doktor Faust(us).

Thomas Hardy (1840-1928) er blant Englands mest avholdte diktere. Hardy virket både som romanforfatter og lyriker. *Tess of the D'Urbervilles* fra 1891 er et høydepunkt i hans forfatterskap, og i den tragiske romantradisjonen.

Henrik Ibsen (1828-1906), norsk verdensdramatiker. Som i mange av hans skuespill kretser *Vildanden* (1884) tematisk omkring sannhetskravet, i spennet mellom idealisme og kynisme. Stykket utgjør en mulig vending fra borgerlig realisme til psykologisk symbolisme i Ibsens forfatterskap.

Virginia Woolf (1882-1941), engelsk forfatter som utvidet romanens forminventar i sine fremstillinger av tiden og den menneskelige bevisstheten. Woolfs verk er en uomgjengelig del av den litterære kanon. *Between the Acts* fra 1941, som er hennes siste roman, handler om oppføringen av en serie historiske tablåer og er således drama-aktig i sin komposisjon.

William Faulkner (1897-1962), amerikansk prosaist og nobelprisvinner i litteratur, hører med blant romansjangerens fremste stilfornyere. *Absalom, Absalom!* (1936) er fortellingen om Sutpen-dynastiets tilblivelse, vekst og fall.

Thomas Mann (1875-1955) er en toneangivende forfatter som virket innenfor den tyske modernismen, og fikk nobelprisen i litteratur for romanen *Buddenbrooks: Verfall einer Familie* i 1929. *Doktor Faustus* (1947) er Thomas Manns real- og litteraturhistorisk bevisste roman om den geniale komponisten Adrian Leverkühn og hans kronikør Serenus Zeitblom.